

safety sector is the key determinant for the European partners.

### *References*

1. Georgian Civil Aviation Agency / <http://www.gcaa.ge/eng/RPAS.php>

УДК 343.156(043.2)

**Безzubов Д. О.**, д.ю.н., доцент,  
**Проколійко К. М.**, студентка,  
Навчально-науковий юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

## **ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ПРАВОВИХ НОРМ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ**

Значної шкоди авіації завдають правопорушення, що виражається не лише в матеріальних збитках, а й в загибелі людей, інших тяжких наслідках, зрештою, в підриві довіри до авіації з боку населення.

За правопорушення проти безпеки цивільної авіації, залежно від ступеня їх суспільної небезпечності (шкідливості), можуть наставати різні види юридичної відповідальності: цивільна, господарська, дисциплінарна, кримінальна, адміністративна. Як правило, за одне правопорушення може застосовуватись відразу декілька видів юридичної відповідальності (виняток становлять кримінальна та адміністративна відповідальність, які разом за одне й те ж правопорушення не застосовуються).

Родовим об'єктом посягання злочинів та адміністративних правопорушень в галузі транспорту, передбачених розділом 11 ККУ та главою 10 КУпАП, на мою думку, треба вважати нормальне та безпечне функціонування транспортної системи України. Нерідко його визначають як громадський порядок на транспорті. Так само, родовим об'єктом злочинів та адміністративних правопорушень на повітряному транспорті треба вважати нормальну і безпечну діяльність авіації і авіаційних об'єктів, тобто безпеку авіації [1].

Додатковим об'єктом даних злочинів та адміністративних правопорушень, можуть бути право власності, громадський порядок, здоров'я, довкілля, пожежна безпека тощо. Помилки при визначенні основного і додаткового об'єкту посягання матимуть наслідком неправильну кваліфікацію цих діянь.

Адміністративні правопорушення, хоча не є найнебезпечнішими, але вони скоюються частіше, ніж злочини, і вже тому заслуговують на деяку увагу з боку як вчених, так і практиків: працівників державних (в першу чергу, правоохоронних органів), авіаційного персоналу тощо. Щоб правильно кваліфікувати суспільно-небезпечне діяння, важливо

правильно розуміти природу адміністративного правопорушення, відрізнити його, з одного боку, від інших правопорушень (в тому числі і злочинів), а з іншого – від діянь, що не є правопорушеннями.

Стаття 111 КУпАП встановлює адміністративну відповідальність за порушення правил безпеки польотів. Під правилами безпеки польотів треба розуміти правові норми, що містить ПКУ, а також інші нормативно-правові акти, особливо підзаконні (зокрема, Положення про використання повітряного простору України, Правила польотів повітряних суден та обслуговування повітряного руху в класифікованому повітряному просторі України. Сюди не належать міжнародні договори, оскільки вони регулюють правила міжнародних польотів, адміністративна відповідальність за порушення яких передбачена ст. 113 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2].

Стаття 112 передбачає адміністративну відповідальність за порушення правил поведінки на повітряному судні, стаття 113 – за порушення правил міжнародних польотів, частина 2 статті 120 – за порушення правил пожежної безпеки на повітряному транспорті, стаття 133 – порушення правил перевезення небезпечних речовин і предметів, великогабаритних та великовагових вантажів на транспорті (в даній статті повітряного транспорту стосується лише частина 3); стаття 137 – за порушення правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на повітряному транспорті [2].

Отже, вказані статті передбачають відповідальність за порушення тих чи інших правил, не вказуючи при цьому навіть в якому нормативному документі ці правила містяться. Це є суттєвим недоліком, оскільки робить КУпАП незручним для працівників повітряного транспорту та правоохоронних органів і зовсім «недосяжним» для громадян. Недоцільно наводити в КУпАП самі правила, що охороняються адміністративно-правовими нормами, але необхідно вказати в примітці до кожної статті, вичерпний перелік нормативних актів, в яких ці правила містяться. На сьогоднішній день в цьому питанні існує величезна юридична прогалина і правоохоронні органи фактично застосовують аналогію закону, всупереч вимогам Конституції України керуючись не законом, а власним його розумінням.

#### *Література*

1. Кримінальний кодекс України: станом на 21 груд. 2016 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2016. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: станом на 06.02.2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2018. – 103 с. – (Бібліотека офіційних видань).